

TÄYTTÖOHJE

1(5)

Kustannukset, tulot ja suoritteet vuonna 2021

OPINTOKESKUKSET

Lomakkeella ilmoitetaan opintokeskusten vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen toiminnan järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ja tulot. Lisäksi lomakkeella ilmoitetaan vuoden 2021 toteutuneet suoritetiedot. Vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 21 § 1 momentin mukaan vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjän on toimitettava valtionapuviranomaiselle rahoituksen määrittämiseksi tarvittavat tiedot ja toiminnan laajuutta koskevat tiedot.

Tiedonkeruussa ilmoitettujen kustannus- ja suoritetietojen perusteella lasketaan vuoden 2021 keskimääräiset valtakunnalliset käyttökustannukset ja saatua tietoa käytetään vuoden 2024 yksikköhinnan laskentaan. Lisäksi saatuja suoritetietoja käytetään opintokeskusten suoritemäärien seurantaan.

Opintokeskuksen opetustunnin yksikköhintaa laskettaessa käyttökustannuksina ei lueta vapaasta sivistystyöstä annetun lain 13 §:n mukaisia menoja:

- perustamishankkeesta eikä maa-alueen hankkimisesta tai vuokraamisesta aiheutuneita kustannuksia
- lainojen hoitokustannuksia eikä laskennallisia korkoja tai poistoja
- kustannuksia, joihin myönnetään muun lain perusteella valtion rahoitusta
- maksuja tämän lain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 1 §:ssä mainitun lain mukaisen toiminnan järjestäjälle, jos maksujen perusteena olevasta toiminnasta toiminnan järjestäjälle aiheutuvat kustannukset otetaan huomioon yksikköhintoja laskettaessa
- oppilaitoksen maksullisen palvelutoiminnan kustannuksia (ks. jäljempänä määrittely)
- muita kuin välittömästi oppilaitoksen sisäisestä hallinnosta aiheutuneita kustannuksia.

Käyttökustannukset, joihin myönnetään rahoitusta Euroopan yhteisöjen talousarviosta, saadaan lukea rahoitettaviksi käyttökustannuksiksi siltä osin kuin Euroopan yhteisöjen talousarviosta myönnettävä ja sitä vastaava valtion talousarvion mukainen erillinen kansallinen rahoitus ei niitä kata (Laki vapaasta sivistystyöstä 13 § 2 mom.).

Mikäli opintokeskus tai opintokeskuksen kansajärjestäjä saa muuta valtionrahoitusta tai valtionavustusta, tätä muuta rahoitusta vastaavia kustannuksia ei voida sisällyttää opintokeskustoiminnan kustannuksiin. Myöskään valtionosuusrahoituksella toteutetun koulutuksen omarahoitusosuutta ei voida kattaa muulla valtionrahoitukselle eli muulla perusteella myönnettyllä valtionosuudella tai valtionavustuksilla.

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 14 §:n perusteella myönnettyjä harkinnanvaraisia valtionavustuksia (erityisavustukset ja ylimääräiset avustukset) vastaavat kustannukset ilmoitetaan kustannustiedoissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö vähentää keskimääräistä yksikköhintaa laskettaessa yksikköhintojen laskemisvuonna myönnettyjä valtionavustuksia vastaavan euromäärän kustannuspohjasta (Laki vapaasta sivistystyöstä 13 § 3 mom.). *Sen sijaan avustusrahoituksella tehtäviä suoritteita ei lueta mukaan tämän kyselyn suoritteisiin.*

Lomakkeen sarakkeissa ilmoitetaan toiminnan kustannukset bruttona ja niitä vastaavat tulot. Kustannukset eritellään palkkausmenoihin ja muihin menoihin (sisältäen arvonlisäveron osuuden). Tuloihin ei merkitä valtionosuutta tai erityisavustuksia.

Kustannukset ja tulot ilmoitetaan täysinä euroina ja suoritteet kokonaislukuina.

VALTIONOSUUSPOHJAAN KUULUVAT MENOT

Kustannukset ja tulot ryhmitellään valtionosuuspohjaan kuuluviin ja valtionosuuspohjaan kuulumattomiin menoihin ja tuloihin. Valtionosuuspohjaan kuuluvia menoja ja tuloja ei valtionosuuspohjassa jaotella opintotoiminnan ja opintokerhotoiminnan menoihin ja tuloihin, vaan ilmoitettavat luvut sisältävät myös opintokerhotoiminnan osuuden.

Opintotoiminnan kustannukset katetaan opintokeskuksen valtionosuusrahoituksella ja omarahoituksella. Omarahoitusosuuteen ei voida lukea muuta valtionrahoitusta eli valtionosuuspohjaan ei voi sisältyä muulla valtionrahoituksella katettuja kustannuksia.

Välitön opintotoiminta

Opintotoiminnan välittämiä menoja ovat koulutusten, mukaan lukien opintokerhojen, järjestämisestä aiheutuneet välittömät kustannukset.

Kustannuksiin voidaan lukea kanssajärjestäjän henkilöstön palkkakustannukset siltä osin kuin ne ovat syntyneet opintokeskuksen kanssa yhteistyössä järjestettävästä koulutuksesta. Kustannukset tulee eritellä omalla kustannuspaikalla kirjanpidossa ja niiden tulee olla todennettavissa työajanseurannasta. Samaan kustannukseen ei saa kohdentua muuta valtion rahoitusta. Siltä osin kuin muuta valtionrahoitusta ei ole kattamassa toimitilakuluja, koulutustilaisuuksien järjestämisestä aiheutuneita toimitilakuluja voidaan kohdistaa opintotoiminnan kustannuksiksi ottaen huomioon vapaasta sivistystyöstä annetun lain 13 § rajaukset, että kiinteistökustannuksiin ei voi sisältyä maanvuokraa, lainojen hoitokustannuksia, laskennallisia korkoja tai poistoja.

- josta opintokerhotoiminta

Tähän eritellään välittömän opintotoiminnan menoista ja tuloista opintokerhotoiminnan välittömät menot ja tulot.

Opintotoiminnan järjestäminen

Tässä ilmoitetaan esimerkiksi opintokeskuksen ylläpitoon liittyvät kustannukset, vuokratkustannukset, vastikkeet ja kiinteistön hoitokustannukset sekä opintokeskuksen henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon menot ja tulot. Kohdassa ilmoitetaan myös ylläpitäjähallinnon henkilöstön ammattitaidon kehittämisen kustannukset ja tulot.

Valtionosuuspohjaan kuuluvat menot ja tulot yhteensä

-josta TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen menot ja tulot

Tähän eritellään TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen menot ja tulot.

K01 Palkkausmenot

Palkat ja palkkiot ilmoitetaan nettona eli palkkoja oikaisevilla henkilöstökorvauksilla vähennettynä. Tässä kohdassa ilmoitetaan myös sosiaalivakuutusmaksut ja eläkkeet. Työllistämistuella palkattujen osalta ilmoitetaan ainoastaan se osuus palkkausmenoista joita tuki ei kata.

K02 Muut menot

Ilmoitetaan muut valtionosuuspohjaan kuuluvat menot kuin palkkausmenot, esim. vuokrat, puhelin- ja ilmoituskustannukset sekä tarvikkeet.

Kirjanpidossa investoinneiksi kirjattuja kustannuksia ei sisällytetä muihin menoihin. Kohdassa ei ilmoiteta myöskään investoinneiksi kirjattuja kokonaiskustannuksiltaan pieniä perusparannuksia.

T51 Opiskelijamaksut

Ilmoitetaan opiskelijoiden opetuksesta suorittamat maksut ja materiaolimaksut.

T59 Muut tulot

Ilmoitetaan muut valtionosuuspohjaan liittyvät tulot, esim. jaettu koulutusmateriaali, ja jäsenjärjestön/kansajärjestäjän maksusuudet.

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 2 §:n 6 momentin mukaan opintotilaisuuksia järjestetään itse tai yhdessä kansalais- ja kulttuurijärjestöjen kanssa. Järjestettäessä opintotilaisuuksia kansajärjestäjän kanssa, tilaisuuksien tulee kuulua opintokeskuksen koulutuksen järjestämistä koskevaan toimintasuunnitelmaan. Jos kansajärjestäjä hoitaa aluksi maksut, opintokeskukseen tulevassa laskussa/kuluerittelyssä tulee olla eriteltynä todelliset ja todistettavat koulutustilaisuutta koskevat kulut. Kustannuksiin ei voida lukea osuutta jäsenjärjestön kiinteistä kuluista, kuten palkoista ja kiinteistömenoista, eikä vastaavia laskennallisia kustannuseriä (Laki vapaasta sivistystyöstä 13 §).

VALTIONOSUUSPOHJAAN KUULUMATTOMAT MENOT JA TULOT

Maksullinen palvelutoiminta

Valtionosuuspohjaan ei merkitä maksullisen palvelutoiminnan kustannuksia. Maksulliseen palvelutoimintaan kuuluu tässä työhallinnon rahoittama työvoimakoulutus.

Maksullista palvelutoimintaa on myös muu koulutus, jonka ulkopuolinen tilaaja ostaa henkilöstökoulutuksena. Olennaista on, että tilaaja/ostaja määrittelee koulutuksen tavoitteet ja sisällön eikä opintotilaisuuteen ole avointa pääsyä.

Muut menot ja tulot

Muihin menoihin ilmoitetaan opintokeskuksen vapaasta sivistystyöstä annetun lain

(632/1998) mukaisen toiminnan järjestämisestä aiheutuneet kirjanpidon mukaiset investoinnit. Lisäksi muihin menoihin kuuluvat vapaasta sivistystyöstä annetun lain 13 §:n mukaan lainojen hoitokustannukset, muut kuin välittömästi opintokeskuksen sisäisestä hallinnosta aiheutuvat kustannukset, laskennalliset kustannuserät sekä kustannukset, joihin saadaan muun lain perusteella valtion rahoitusta. Tässä ilmoitetaan myös EU- hankkeista tuella katettu osa menoista ja tuloihin saatu avustus.

POISTOT

Ilmoitetaan vuoden 2021 kirjanpidon mukaiset vapaan sivistystyön investointeihin kohdistuvat poistot. Poistoja ei sisällytetä valtionosuuspohjaan kuuluviin menoihin.

Maksullisen palvelutoiminnan investointeihin kohdistettavat poistot ilmoitetaan omassa kohdassaan sarakkeessa X2.

Rakennukset
Muiden investointien poistot
Poistot yhteensä

SUORITTEET

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain opintokeskusten valtionosuuden perusteena olevien opetustuntien määrän (Laki vapaasta sivistystyöstä 10 §).

Ilmoitetaan kaikki vuonna 2021 toteutuneet vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen toiminnan opetustuntien ja opintokerhotuntien määrät.

A. Opintotoiminta

Ilmoitetaan vuonna 2021 toteutuneiden opetustuntien kokonaismäärä, josta eritellään kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutuksen, avoimen korkeakouluopetuksen ja etäopetuksen opetustuntien lukumäärät omiin kohtiin lomakkeelle.

Kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutuksen opetustuntien lukumäärä on TE-toimiston tai kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutussuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opetustuntien lukumäärä.

Etäopetuksen opetustunteihin lasketaan mukaan opetustunnit, joista opettajalle on maksettu korvausta. Etäopetuksen opetustunteihin sekä verkossa tapahtuviin kursseihin lasketaan mukaan opettajan koulutuksen aikana antamat opetustunnit, tuntien valmisteluun käyttämät tunnit, ohjaus sekä palautteen antaminen tehtävistä. Opetustuntien valmisteluun käytettyihin tunteihin ei merkitä hankemaista kehittämistoimintaa.

Opintotilaisuuksilla tarkoitetaan erilaisia opintokokonaisuuksia. Tieto on sama, jota Tilastokeskus kerää. Opintotilaisuuksien ja opiskelijoiden lukumäärät ilmoitetaan kokonaismäärinä erittelemättä erikseen opintotoiminnan eri muotoja.

B. Opintokerhotoiminta

Ilmoitetaan vuonna 2021 toteutuneet opintokerhotuntien määrä. Kerhojen ja kerholaisten määränä ilmoitetaan vuonna 2021 toteutuneet tiedot.

C. Muut tiedot

Ilmoitetaan henkilökunnan ja alueellisen toiminnan määrää koskevat tiedot vuonna 2021.

Maksullinen palvelutoiminta

Ilmoitetaan maksullisena palvelutoimintana toteutetun opetuksen opetustuntien lukumäärä.